

Fald maa en Afgørelsesmaade være mulig, thi Spørgsmaalet kan opstaa ganske uafhængigt af denne Lov, og hvad enten denne Lov kommer ud eller ikke. — Derimod mener jeg, at det kan slet ikke gaa an, at tillade Parterne i Kontrakten at vedtage, hvad der skal ydes, naar Sælgeren træder tilbage fra Handelen o. s. v. Det kan slet ikke gaa an, thi hvis det var tilladt Sælgeren at stipulere, hvad der saa skulde ydes, saa kunde man lige saa godt lade det hele falde, saa vilde Loven ganske kunne eluderes ad den Vej. Skal der ydes Køberen nogen Bemyndelse, kan den kun bestaa netop deri, at Sælgeren ikke kan foreskrive i Kontrakten, hvad der fra hans Side skal præsteres, naar Handelen gaar tilbage. Det vilde være det samme som at rive Loven i Stykker, det kan naturligvis ikke gaa an. Jeg vil erkende, at der maa være en Regel, hvorefter Sælgeren kan komme i Besiddelse af Tingen eller, som et æret Medlem udtrykte sig, Tingen kan overgaa i neutral Besiddelse under Sagen, men det er jo et Punkt, der meget let vil kunne ændres; det vil kunne ske ved i 2det Stykke af § 2 at sige, at Køberen ikke er pligtig at give den købte Ting fra sig, uden at han samtidig faar udbetalt det, som maatte tilkomme ham af den betalte Del af Købesummen, eller Sikkerhed herfor stilles ham ved fornødent Depositum. Det er altsaa derfor en overmaade ringe Banfælgelighed at komme ud over.

Om der vilde være naaet noget videre ved at foreskrive Gæsteretsbehandling i disse Tilfælde, skal jeg lade staa hen. Skulde man finde, at der var naaet noget derved, saa har jeg ikke noget imod at gaa med dertil. Jeg tror det imidlertid ikke, thi Erfaringen viser vist ikke, at Gæsteretsjager i det væsentlige gaa hurtigere end andre Sager. — At Forligsmægling i saa Fald skulde finde Sted ved Retten i Stedet for ved Kommissionen, betragter jeg ogsaa som noget, der ikke vilde kunne gøre noget videre til Sagen.

For saa vidt man ved § 3 har gjort gældende, at Reglen om, at der foretages Udeblivelse med to paa hinanden følgende Afdrag, vilde have til Følge, at naar Kontrakten gaar ud paa, at Købesummen skal betales i to Afdrag, saa vilde Sælgeren slet ikke kunne gøre Misligholdelsesfølgerne gældende — vil jeg dertil bemærke, at det er ganske upraktisk, thi der er vist ingen af disse Afdragshandeler, der slutes paa den Maade, at Købesummen kan erlægges i to Afdrag, det er vist altid langt flere, der er Spørgsmaal om. — Jeg anser Bestemmelsen i § 3 for at være temmelig nødvendig

til at beskytte Køberen. Hvis man vilde opstille den Regel, at Sælgeren skulde have Lov til at betinge sig, at en hvilken som helst Misligholdelse, enhver Udeblivelse med et Afdrag skulde bevirke, at hele Købesummen forfaldt, tror jeg, at man vilde prisgibe Køberen alt for meget. Det kan saa let hænde for et Menneſke, som har købt noget paa Afdrag, at han, enten paa Grund af Sygdom eller af en anden Grund, kan, selv om han er et meget ordentligt Menneſke, komme i det Tilfælde ikke at kunne præstere et enkelt Afdrag, og skal det saa kunne gives den Følge, at man skal kunne sige til ham: Ja, nu maa Du straks betale den hele Købesum, eller ogsaa maa Du aflevere Tingen, tror jeg, at det væsentligste Dømed med Loven vilde mistes. At der derfor maa noget mere til — det er naturligvis en Skønssag, hvilken nærmere Bestemmelse man vil have — men at der maa noget mere til for at kunne betragte Handelen som saaledes misligholdt, at Købesummen forfalder, end blot det, at den paa-gældende er udebleven een Gang med et Afdrag, det tror jeg, at enhver, der kender noget til disse Forhold, vil erkende.

Hvad § 5 angaar, kan der jo ikke være den allermindste Tvivl om, at det er aldeles nødvendigt at have en Bestemmelse om, at Retshandeler, som sigte til at omgaa Loven, ligeledes maa rammes af Loven. Hvis det skulde kunne lade sig gøre, at man kunde gøre Klar ad den hele Lov ved en saa simpel Trafik som at kalde det en Lejekontrakt, kunde man lige saa godt spare sig Reformen. — Jeg tror ikke, at Ordene i § 5, som de lyde, kunne fremkalde nogen Tvivl, men det er jo i hvert Tilfælde kun et Redaktionsspørgsmaal, som der altid vil kunne forhandles nærmere om, dersom man finder det nødvendigt. — Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbig indskrænke mig.

Okt. Hansen: At Lovgivningsmagten baade i tidligere Tider og i Nutiden griber ind i adskillige Retssforhold, hvor Parterne ere stillede lige over for hinanden som underordnede og overordnede, er jo en noksom bekendt Ting. Naar derfor den højtærede Justitsminister henviste til saadanne Forhold som Thendeforhold eller Forhold ved Søvesenet, Forholdet mellem Søfolk og Kaptajnen o. s. v., rammer det ikke det Forhold, her er Tale om; og ligeledes kan hele den Landbolovgivning, som vi have, og som ganske vist paa enkelte Punkter medfører Indgreb i Kontraktfriheden, heller ikke sammenstilles med de Forhold, som her foreligger. — Imidlertid, jeg skal erkende, at et